

N:o 44.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 3 maj 1895.

— — — — Andra Kammaren — 3 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af justitieombudsmannens framställning om tillägg till lagen angående lösdrifvares behandling den 12 juni 1885.

(Lagutskottets utlåtande n:o 6.)

Till Konungen.

I sin till innevarande Riksdag afgifna embetsberättelse har justitieombudsmannen hemställt om antagande af sådant tillägg till 8 § i lagen angående lösdrifvares behandling den 12 juni 1885, att ådömdt tvångsarbete måtte kunna taga sin början, innan utslaget vunnit laga kraft, derest den dömda förklarade sig nöjd med utslaget och villig att undergå tvångsarbetet.

Såsom stöd för lämpligheten och behöfligheten af föreslagna tillägget till berörda lagrum har justitieombudsmannen anfört följande.

Lagen angående lösdrifvares behandling den 12 juni 1885 innehöller i 8 §: »I fråga om beräkning af tiden för ådömdt tvångsarbete vare lag, som i sådant hänseende stadgas angående fängelsestraff». Denna § hade, såvidt justitieombudsmannen kunnat erfaras, allmänt uppfattats och tillämpats så, att den deri meddelade hänvisningen till hvad som vore stadgad angående beräkning af tiden för ådömdt fängelsestraff ansetts hafva afseende jemväl å förordningen den 30 maj 1873 angående verkställighet i vissa

fall af straff, ådömdt genom icke laga kraft egande utslag, och hade i enlighet härmed personer, som blifvit dömda till tvångsarbete, och som skolat hållas häktade, intill dess det angående dem meddelade utslag vunnit laga kraft, om de i stadgad ordning förklarar sig nöjda med utslaget, genast fått börja tvångsarbetet.

En annan tolkning af denna § hade dock gjort sig gällande i ett af högsta domstolen den 14 mars 1894 meddeladt utslag. En person, som genom öfverståthållareembetets utslag den 24 februari 1894 blifvit dömd till tvångsarbete för lösdrifveri, förklarade sig den 27 i samma månad inför öfverståthållareembetet nöjd med utslaget och villig att ofördröjligen börja tvångsarbetet. Med anledning deraf bestämde öfverståthållareembetet, att tvångsarbetet skulle börja samma dag. Emellertid ingaf den dömden den 2 mars till bemälda embete besvär öfver utslaget. Öfverståthållareembetet öfversände besvären till Eders Kongl. Maj:t och hemstälde dervid, att, då utslaget, jemlikt förordningen den 30 maj 1873, jemförd med 8 § i lagen angående lösdrifvares behandling, borde anses vara mot klaganden laga kraftvunnet, besvären icke måtte upptagas till pröfning. Högsta domstolen fann dock i sitt förenämnda utslag hinder icke möta för besvärens pröfning. En ledamot var af skiljaktig mening och ansåg, på de af öfverståthållareembetet åberopade skäl, att besvären ej borde komma under pröfning.

Af detta utslag framginge, att högsta domstolen ansett förordningen den 30 maj 1873 icke vara att hänföra till de stadganden angående beräkning af tid för ådömdt fängelsestraff, hvilka enligt 8 § i lagen angående lösdrifvares behandling skulle gälla äfven beträffande tvångsarbete.

Genom de af justitieombudsmannen anförda olika tolkningar af ifrågasvarande paragraf hade naturligtvis vållats oreda och osäkerhet på detta område, och då de i paragrafen använda ordalag onekligen icke vore fullt tydliga, ansåge justitieombudsmannen, att åtgärd från lagstiftarens sida vore af behovet påkallad för att åstadkomma enhet i lagskipningen i detta fall. Den närmast till hands liggande utvägen vore utan tvifvel, att 1873 års förordning uttryckligen förklarades tillämplig äfven i afseende å till tvångsarbete dömda. Härigenom komme lagstiftningen och den allmänna praxis i öfverensstämmelse med hvarandra.

I likhet med justitieombudsmannen anser Riksdagen, att samma skäl, som föranledt 1873 års förordning i fråga om frihetsstraffen, tala därför, att jemväl den till tvångsarbete dömda beredes tillfälle att, der han så

önskar, före besvärstidens utgång påbörja det honom ådömda tvångsarbetet. Då nu enligt det af justitieombudsmannen anförda utslaget högsta domstolen ansett, att 8 § i lagen angående lösdrifvares behandling den 12 juni 1885 i sin nuvarande lydelse icke innebär medgifvande att i förenämnda afseende tillämpa förordningen angående verkställighet i vissa fall af straff, ådömdt genom icke laga kraft egande utslag, den 30 maj 1873, å tvångsarbete, ådömdt person, som, tills utslaget vunnit laga kraft, skulle i häkte kvarblifva, och det sålunda vore att vänta, att lagtillämpningen framdeles skulle gå i annan riktning än den, som justitieombudsmannen omnämmt såsom den hittills vanligaste, synes en uttrycklig bestämmelse i sådan riktning vara af behovet påkallad.

Riksdagen har för den skull för sin del antagit följande

Lag

angående ändrad lydelse af 8 § i lagen angående lösdrifvares behandling den 12 juni 1885.

Häri genom förordnas, att 8 § i lagen angående lösdrifvares behandling den 12 juni 1885 skall erhålla följande ändrade lydelse:

I fråga om verkställighet af tvångsarbete, ådömdt genom icke laga kraft egande utslag, så ock om beräkning af tiden för ådömdt tvångsarbete, vare lag, som i dessa hänseenden stadgas angående fängelsestraff.

Stockholm den 3 maj 1895.

Med undersåtlig vördnad.